

DDOP-5.1.2/A-2009-0001

Hosszú távú helyi, agglomerációs és regionális szintű közösségi közlekedésfejlesztés Pécssett és vonzáskörzetében

Megítélt támogatás: 66.606.765,-Ft

Projekt neve: „Hosszú távú helyi, agglomerációs és regionális szintű közösségi közlekedésfejlesztés Pécssett és vonzáskörzetében” című, DDOP-5.1.2/A-2009-0001 azonosító számú projekt

Kedvezményezett neve és elérhetősége:

Pécs Megyei jogú Város Önkormányzata (7621 Pécs, Széchenyi tér 1.)

www.pecs.hu

Közreműködő szervezet neve és elérhetősége:

Dél-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség (7621 Pécs, Mária utca 3.)

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség elérhetősége:

1077 Budapest, Wesselényi u. 20-22.

www.nfu.hu

Projektleírás

Pécs megyei Jogú Város Önkormányzata „Hosszú távú helyi, agglomerációs és regionális szintű közösségi közlekedés-fejlesztés Pécssett és vonzáskörzetében” című projektje, a Dél-Dunántúli Regionális Operatív Programban meghirdetett pályázat keretében 66 606 765,- Ft támogatást nyert 85 %-os támogatási intenzitással az Európai Regionális Fejlesztési Alapból és a hazai költségvetési előirányzatból.

A projekt célja:

A projekt Pécs, valamint a hozzá kapcsolódó agglomeráció **közforgalmú közlekedésének versenyképességét elősegítő fejlesztések koncepcionális megalapozását** kívánja létrehozni.

A projekt keretében elkészült fejlesztési dokumentációk:

A pályázatnak megfelelően a projektben két időtávban, és a tervfajták tekintetében két szinten vizsgálta meg a cél elérésének lehetőségeit. Ennek megfelelően az alábbi dokumentációkat

készítette el a szakértői szolgáltatás nyújtására kiírt nyílt közbeszerzési eljáráson nyertes COWI Magyarország Tanácsadó és Tervező Kft.:

- **Pécs Megyei Jogú Város és környéke hosszú távú térségi közlekedésfejlesztési terve**
- a közlekedésfejlesztési terv megállapításain és javaslatain alapulva, közgyűlési döntés alapján **5 db megvalósíthatósági tanulmány a közösségi közlekedés fejlesztésére, EU támogatásra pályázó beruházások előkészítésére**

A dokumentációkban összegzett javasolt intézkedések köre a közforgalmú közlekedés biztonságának, a szolgáltatás színvonalának javítását célozza, melyek összességében kedvező hatással lesznek a város és a térség közlekedésére jellemző modal splitre (a tömegközlekedés részaránya a közlekedésben).

A fejlesztési terv és a kiegészítő megvalósíthatósági tanulmányok elkészítését helyi és térségi szakértőkből, érintettekből – köztük civil szervezetek képviselőiből, valamint a Polgármesteri Hivatal munkatársaiból álló közlekedési munkacsoport segítette és véleményezte. A tervezés során rendszeres egyeztetések zajlottak a munkacsoport és a tervező cég munkatársai között. Ennek megfelelően a szakmai anyagok több lépcsős egyeztetések folyamán nyerték el végleges tartalmukat.

A fejlesztési dokumentációk tartalma:

1) Pécs Megyei Jogú Város és környéke hosszú távú térségi közlekedésfejlesztési terve

A terv a közlekedést, mint egységes rendszert kezeli, ennek megfelelően vizsgálja a helyi és térségi közösségi közlekedést, a gyaloglást, a kerékpározást és a közúti közlekedést is. Pécs és vonzaskörzete közlekedésének jelenlegi helyzetével és fejlesztési lehetőségeit, feladatait az alábbi témákat felölelő három kötetben dolgozza fel:

- 1. kötet: a város és térsége jelenlegi közlekedési rendszerének felmérését tartalmazó „**Felmérési munkarész**”;
- 2. kötet: a város és térsége jelenlegi közlekedési rendszerének elemzését, értékelését tartalmazó „**Elemzési munkarész**”;
- 3. kötet: a közlekedési rendszer fejlesztési stratégiáját és a stratégia megvalósítását szolgáló intézkedéseket tartalmazó intézkedéseket rövid-, közép-, és hosszú távra tartalmazó „**Stratégia és program**”

a fentiek kiegészítéseként, azaz a fejlesztési terv mellékleteként elkészült a térségi közlekedési szövetség megalakításával foglalkozó „**Térségi integrált közlekedési szövetség megalakításának lehetőségei**” című tanulmány is.

Az **1. kötet**, a **Felmérés munkarész keretein belül széles körű adatgyűjtés történt**. A korábbi közlekedési vonatkozású stratégiák, tervek és a már rendelkezésre álló adatok feldolgozása mellett a munka keretében 2010. márciusától kezdve forgalomszámlálásokra, forgalomfelvételekre is sor került. Ennek keretében a városi és agglomerációs lakosság utazási szokásainak és elégedettségének megismerésére több mint 2000 fős háztartásfelvétel készült. Emellett a közúti közlekedésben Pécs területén és a városon kívül is forgalomszámlálások zajlottak, ezt kiegészítették az autósok körében végzett kérdőíves

kikérdezések. A tömegközlekedésben teljes körű utasszámlálásokat végeztek, ez érintette a Pécsi Közlekedési Zrt. valamennyi járatát, illetve mintavételszerűen a helyközi és távolsági volán buszokat és a Pécsre érkező vonatokat is. Történtek emellett parkolási vizsgálatok és autóbuszos menetidőmérések, közösségi közlekedési utasok körében végzett megállóhelyi kikérdezések, valamint már a tavaszi időszakban kerékpáros forgalomszámlálások is.

A Felmérés munkarész a fenti adatok alapján mutatja be részletesen Pécs és környéke közlekedésének jelenlegi helyzetét a közlekedés ágazatai szerint, kitérve a hálózatokra, infrastruktúrára és a forgalmi adatokra, utazási szokásokra is.

A **2. kötet** a felmérés során gyűjtött információk alapján elemzi a közlekedés jelenlegi helyzetét. Feltárja az erősségeket és problémákat a felmérési munkarésznek megfelelő ágazati bontás szerint. A munka keretében elkészült emellett a város közúti közlekedésének és közösségi közlekedésének számítógépes forgalmi modellje is, amelyben modellezhetők voltak a későbbiekben az egyes fejlesztések várható hatásai. A forgalmi modellek módszertani ismertetése, kiegészítve a közlekedési igények rövid, közép és hosszú távú prognózisával, szintén a 2. kötetben kapott helyet.

A **3. kötet** tartalmazza a közlekedésfejlesztési tervet, Pécs közlekedésfejlesztési stratégiáját és a közlekedésfejlesztés ütemezett programját. Bemutatja először, hogy milyen szakpolitikai és helyi előzményekhez kell a közlekedésfejlesztésnek illeszkednie (pl. európai, nemzeti és helyi közlekedéspolitikai céloknak egyaránt), majd megfogalmazza a közlekedésfejlesztési stratégia irányait kijelölő célokat.

A fejlesztési tervben megfogalmazott átfogó cél Pécs és térsége elérhetőségének és versenyképességének javítása, figyelembe véve a városi életminőség és a gazdasági versenyképesség egymásnak sokszor ellentmondó igényeit. Ennek megfelelően a közlekedésfejlesztési terv elsősorban a környezetbarát közlekedési módok, így elsősorban a gyalogos közlekedés, a kerékpározás és a közösségi közlekedés priorizálását javasolja. Megfogalmazása szerint a **nagyvárosi közlekedési rendszerek esetén** továbbra is cél kell, hogy legyen az a közlekedéspolitikai irány, amely **az egyéni közúti közlekedés ellenében a kevésbé környezetszennyező és a teljesen környezetbarát közlekedési módokat támogatja elsődlegesen**. A közlekedésfejlesztési program ezzel együtt fejlesztési feladatokat fogalmaz meg a közúti közlekedésre, a parkolásra, az áruszállításra stb. vonatkozóan is, elsősorban a hatékonyság javítása, a környezeti terhelések csökkentése érdekében.

A közlekedésfejlesztési terv során megfogalmazott feladatokat a tanulmány végén a **közlekedésfejlesztési program ütemezi, meghatározva az előttünk álló időszak feladatait rövid, közép és hosszú távra**. Tekintettel arra, hogy a közlekedési infrastruktúra fejlesztések várhatóan elsősorban EU támogatási forrásokból valósulnak meg, ezért a fejlesztések időtávja az EU programozási időszakaihoz kötöttek. Ennek megfelelően a rövid táv a jelenlegi programozási időszakban 2013-ig megvalósításra javasolható fejlesztéseket tartalmazza, míg a közép és hosszú távú javaslatok az ezt követő 7 éves ciklusokhoz igazodnak.

2.) Megvalósíthatósági tanulmányok a közösségi közlekedés fejlesztésére

Az alábbiakban bemutatott megvalósíthatósági tanulmányok egy-egy fejlesztési elem, projekt részletesebb vizsgálatát jelentik, igazodva egy későbbi európai uniós pályázat követelményeihez is.

- MT1. A helyi közösségi közlekedés hálózati és menetrendi felülvizsgálata és fejlesztése Pécssett

- MT2. Kelet-nyugati közösségi közlekedési folyosó kialakítása Pécssett
- MT3. Észak-déli közösségi közlekedési folyosó kialakítása Pécssett
- MT4. Az utastájékoztató komplex fejlesztése Pécs közösségi közlekedésében
- MT5. A pécsi helyi közösségi közlekedési megállóhelyek infrastruktúra fejlesztése

A fenti tanulmányok a megvalósíthatóság műszaki és pénzügyi feltételeit figyelembe véve, az esetleges EU pályázati forrásokat is vizsgálva készültek el. Az adott témakörre projektváltozatok kerültek kidolgozásra, és a megvalósítható műszaki tartalom meghatározása után egyszerűsített közgazdasági költség-haszon elemzéssel került sor az egyes változatok összehasonlítására, és a megvalósításra javasolt változat kiválasztására.

Az MT1. jelű megvalósíthatósági tanulmány a PK Zrt. helyi autóbusz hálózatának vizsgálatával foglalkozott. A tanulmányban kétszintű vizsgálat készült. Egyfelől a helyi, kisebb terület ellátását javító vagy hatékonyabbá tevő hálózatfejlesztések műszaki és forgalmi szempontokon alapuló értékelése készült el. Ezek a fejlesztések jellemzően igényelnének valamilyen útpítést is, így a többség megvalósításánál beruházásra is szükség lenne. A tanulmányban a forgalmi modell segítségével javaslat született a legfontosabb, legkedvezőbb hatással járó fejlesztésekre. Másfelől elkészült a teljes helyi közösségi közlekedés átstrukturálását jelentő tömegközlekedési hálózat felülvizsgálata.

Az MT2. jelű tanulmány a tömegközlekedés előnyben részesítésének lehetőségeit vizsgálta a Zsolnay út-Rákóczi út-Hungária utca útvonalon, a város kelet-nyugati közösségi közlekedési tengelyén. Vizsgáltak kisebb léptékű csomóponti jelzőlámpás beavatkozásoktól kezdve egészen a nagyobb beruházást jelentő, de ennek köszönhetően sokkal nagyobb hatású buszsávok, összefüggő buszkorridor kialakításának lehetőségét is. A beavatkozások nagyságának megfelelően összesen három változat elemzése készült el. A tanulmányban a költségek és a hasznok alapján javaslat született a megvalósításra legalkalmasabb változatra.

Az MT3. jelzésű megvalósíthatósági tanulmány a második tanulmányhoz hasonló műszaki és gazdasági vizsgálatot tartalmaz az ún. észak-déli buszfolyosó kialakítására, mely a déli kertvárosi területek és a belváros között segítené az autóbuszok haladását a Siklósi út-Alsómalom utca útvonalon, és kapcsolódna a Rákóczi úti buszfolyosóhoz a belváros határán. A tanulmány szintén javaslatot tesz a legjobb költség-haszon mutatóval rendelkező változat kialakítására. Az MT3-ban és az MT4-ben javasolt buszfolyosó hosszabb időtávban akár első lépését is jelentheti a villamosközlekedés újjáélesztésének a megyeszékhelyen.

Az MT4. tanulmány a közösségi közlekedési utastájékoztató komplex, vagyis a három nagy pécsi szolgáltatóra kiterjedő fejlesztéseket vizsgálta. A tanulmány a dinamikus (valós idejű) megállóhelyi utastájékoztató rendszer kialakítását vizsgálja, kiegészítve az ehhez szükséges jármű fedélzeti és központi rendszerekkel. Ezzel együtt a tanulmányban vizsgált fejlesztési „csomagok” tartalmazzák egy interneten használható térségi közösségi közlekedési útvonaltervező kialakítását is. A fejlesztések lehetővé teszik a helyi és a helyközi közösségi közlekedést érintő rendszerek együttműködését, a szolgáltatók működésének mainál jobb összekapcsolását.

Az MT5. jelű megvalósíthatósági tanulmány a pécsi helyi közösségi közlekedési megállóhelyek állapotának javítását célozza, a kényelem és a biztonság javítása érdekében. Ennek megfelelően a fejlesztési változatokban a megállóhelyi peronok, járdák burkolatának felújítását, akadálymentesítését tartalmazza, beleértve a mindenki számára kényelmesebb

szegélyszüllyesztéseket és a vakok és gyengénlátók közlekedését megkönnyítő jelzések kialakítását is. Tartalmaz továbbá jelentős számban útburkolat felújításokat a megállóhelyeken, ahol nagyobb teherbírású bazaltbeton útpálya szerkezet kiépítésével számol, valamint a fejlesztések között megjelennek acélszerkezetes, a városképbe illeszkedő egységes megállóhelyi tetők is a város legnagyobb forgalmú Árkád megállóhelyei fölél.

A megvalósíthatósági tanulmányok és a közlekedésfejlesztési tervre alapozva városunkban a közeljövőben **megkezdődhetnek a tervezési munkák és a közlekedésfejlesztés pályázatainak előkészítései**. Ennek köszönhetően a tanulmányokban kitézött fejlesztések **európai uniós pályázati források bevonásával** valósulhatnak meg a következő években a Dél-Dunántúli Operatív Program keretein belül.